

Yazılım ve Donanım Nedir? Yazılım ve Donanım Örnekleri!

Bilgisayar denildiği zaman aklımıza genel olarak **iki kavram** akla gelmektedir. Bunlardan birincisi “**donanım**” iken, ikincisi ise “**yazılım**”dır.

Donanım (İngilizce: Hardware) bilgisayarı oluşturan **her türlü elektronik ve mekanik birimlere** denir. Basit bir ifade ile bilgisayarın **elle dokunup gözle görebildiğimiz** parçalara “**donanım**” diyoruz.

Yazılım (İngilizce: Software) ise bilgisayarın çalışması için **gerekli olan** ve bilgisayarda **çeşitli işlemlerin yapılmasını** sağlayan programlardır. Başka bir ifade ile bilgisayarımız üzerine **yüklediğimiz programların** genel adına “**yazılım**” diyoruz.

Donanım Birimleri Nelerdir? | Donanım Örnekleri!

Bilgisayarın **elle tutulabilen, gözle gördüğümüz** fiziksel kısımlarıdır. Örneğin; **işlemci, ekran kartı, güç kaynağı, klavye, sabit disk, ram** gibi.

1- Merkezi İşlem Birimi (CPU - İşlemci): İşlemci genellikle **bilgisayarın beyni** olarak tanımlanır. Çünkü **mantıksal matematiksel işlemler işlemci tarafından** yapılır. Bu nedenle bir bilgisayarın **işlem yeteneği ve hızı** işlemcisinin yeteneği ve hızı ile doğru orantılıdır. İşlemci **ne kadar güçlü olursa** bilgisayarımız o kadar **performanslı** ve dolayısıyla daha **hızlı** olacaktır.

2- Sabit Disk (Harddisk) veya SSD: Bilgisayarda **bilgi depolama** ünitesidir. Büyük miktarda bilgiyi **uzun süreli olarak saklamak için** kullanılır. Günümüzde birçok depolama birimi çeşidi vardır. **HDD (Harddisk), SSD, M.2 SSD** vs. şeklinde.

3- RAM (Random Access Memory) Bellek: Bilgisayarda bilgilerin **geçici olarak saklandığı** bellek tipidir. RAM genellikle **bilgisayarın hafızası** olarak tanımlanır. Bilgisayar kapandığında **RAM içindeki bilgiler** tamamen silinir. RAM'in içindeki bilgiler **silinebilir veya değiştirilebilir** özelliktedir.

4- ROM (Read Only Memory) Bellek: Sadece **okunur** bellektir. **ROM** üzerindeki bilgiler **kalıcı** bir şekilde saklanır. **ROM belleklerde** bilgisayarda **hiç değişmeyecek** ancak **sürekli kullanılan** bazı programlar saklanır. Bilgisayarın **yüklenmesini sağlayan ana program** gibi görevi vardır. ROM'daki bilgiler **silinemez**.

5- Anakart (Mainboard - Motherboard): Bilgisayardaki **temel devre ve bileşenleri** üzerinde bulunduran karttır. Anakart diğer **diğer donanım birimlerinin** birbiriyle iletişimini sağlar. Bilgisayar kasası içerisindeki **donanımların neredeyse tümü** anakartın üzerine takılır.

6- Ses Kartı: Bilgisayarın **sesi işlemlerini sağlayan** karttır. Ses kartı olmadan bilgisayar **sadece bip seslerini** çıkartabilir. Günümüzde birçok bilgisayarda **ses kartı anakart üzerinde** yerleşik haldedir.

7- Ekran Kartı (GPU): Bilgisayarın **görüntüyü işlemlerini sağlayan** karttır. **Ekran kartı ya da grafik kartı** olarak adlandırılan bileşenlerin temel görevi, **bilgisayardaki görüntüyü işleyip**, monitöre aktarılmasını sağlamaktır. Ekran kartının gücüyle doğru orantılı olarak **işlenen veriler sayesinde daha yüksek grafikli oyunlar ve daha yüksek performans** elde edebiliyoruz.

8- Ethernet (Ağ) Kartı: Bilgisayarla **ağın iletişim kurmasını sağlayan**, ağa fiziksel olarak bağlanan ara birim kartıdır. Başka bir ifade ile ağ içerisindeki bilgisayarlara ve diğer donanımlara bağlanmamızı sağlayan bir devre kartıdır. Günümüzde birçok bilgisayarda **ethernet kartı anakart üzerinde** yerleşik haldedir.

9- Bilgisayar Kasası: İçerisinde bulunan **diğer donanım birimlerinin korunmasını ve bir arada kalmasını sağlayan** mekanik birimdir. Farklı yapıda (**Full Tower, Mid, Tower, Mini Tower**) bilgisayar kasa çeşitleri bulunmaktadır.

10- Klavye (Keyboard): Bilgisayara **bilgi girişinde kullanılan** donanımdır. Klavyeler harflerinin **dizilişlerine göre** farklı tiplerde olabilir. Sol üst köşedeki ilk harf Q ise "**Q Klavye**", F ise "**F Klavye**" olarak isimlendirilir. **F klavye**, Türkçe için özel olarak geliştirilmiş bir klavye çeşididir.

11- Fare (Mouse): İşletim sisteminde bulunan **simgelere, menülere ve programlara** ulaşmak ve işaretlemek için kullanılır. Günümüzde laptoplarda fareye alternatif olarak **Touchpad Mouse** vardır.

12- Yazıcı (Printer): Bilgisayardaki **yazı ve resimleri** kağıda basmak (çiktısını almak) için kullanılır. Farklı yapıda yazıcı tipleri vardır. Örneğin; **lazer yazıcı, nokta vuruşlu yazıcı, mürekkep püskürtmeli yazıcı** gibi.

13- Tarayıcı (Scanner): Herhangi bir **yazıyı yada resmi** bilgisayara yüklemek için kullanılır.

14- Ekran (Monitör): Bilgisayarda oluşan **görüntüleri görmemizi sağlayan** donanımdır. Ekrandaki en küçük noktaya **Piksel** denir. Günümüzde farklı yapıda monitörler vardır. **Örneğin; CRT, LCD, LED vs.** Teknolojinin gelişmesiyle **monitör teknolojisinde** inanılmaz **gelişmeler** yaşanmıştır. **Katlanabilir ve dokunmatik monitörler** hızla hayatımıza girmektedirler.

15- CD/DVD Sürücü: CD ve DVD'leri **okumak veya üzerine veri yazmak için** kullanılırlar. USB belleklerden **daha fazla depolama alanı** elde etmesiyle kullanımı azalmıştır.

16- Fan (Soğutma Fanı): Kasanın içinin **aşırı ısınmasını** engeller. **İşlemci ve bilgisayar kasası için** ayrı ayrı fan çeşitleri vardır. Bilgisayarlarda genel olarak **hava soğutma yapan fanlar** vardır. Ancak bunlar dışında **suyla soğutma, ısı borulu soğutma, sıvı soğutma, katı borulu sıvı soğutma gibi** soğutma sistemleri vardır.

17- Modem: Bilgisayarı **internete bağlamak için** kullanılır. Telefon hattından gelen sayısal bilgiyi bilgisayarın anlayabileceği **dijital bilgiye** şekilde çevirir. Böylece internete çıkış yaparız.

Bilgisayarın Giriş - Çıkış Birimleri Nelerdir?

Giriş Birimleri: Bilgisayara bilgi girilmesini sağlayan birimler.

Çıkış Birimleri: Bilgisayardan bilgi alınmasını sağlayan birimler.

Giriş Birimleri	Çıkış Birimleri
- Klavye	- Monitör
- Fare	- Yazıcı
- Tarayıcı	- Çizici
- Kamera	- Hoparlör-Kulaklık
- Mikrofon	- CD-DVD
- Touchpad	- USB Disk
- Barkod Okuyucu	
- Oyun Çubuğu (Joystick-Joypad)	
- CD-DVD	
- Flash Disk	

Yazılım Birimleri Nelerdir? | Yazılım Örnekleri!

Bilgisayarda kullanılan her türlü programa yazılım denir. Hem bilgisayar sistemini oluşturan donanım parçalarının yönetimini hem de kullanıcıların işlerini yapmak için gerekli olan komutlar topluluğuna yazılım denir. Yazılımı iki bölümde inceleyebiliriz.

1- Uygulama Yazılımları: Belirli konulardaki problemlerin çözümüne yönelik olarak yazılmış programlardır. Bilgisayarda istediğimiz işleri yapmamızı sağlar. **Yazı yazmak, çizim yapmak gibi. Örneğin;** Google Chrome, Adobe Reader, Office Programları (Word, Excel, Powerpoint), Paint, Photoshop, Antivirüs, Photoshop programları gibi.

2- İşletim Sistemi Yazılımları: Bilgisayarın ilk açılma anından kapanana kadar görev yapan, bilgisayarın tüm işlevlerini yöneten ana yazılımdır. Kısaca bilgisayarın çalışmasını sağlayan temel yazılımdır. Örneğin; **Windows 7, Windows 8, Windows 10, Android, Pardus, IOS** gibi

Programlama Dilleri

Uygulama yazılımlarının ve işletim sistemlerinin yazılması, oluşturulması için kullanılan programlardır. Örneğin; **Java, C++, Pascal, C#, Delphi, Visual Basic** gibi

Kullanım Haklarına Göre Yazılım Çeşitleri

Lisanslı Yazılım: Kullanabilmek için lisans haklarının satın alınması gereken yazılımlardır. Örneğin; **Office Yazılımları** (Word, Excel, Powerpoint) veya **Windows 10** gibi işletim sistemleri yazılımları.

Demo Yazılım: Özellikleri kısıtlanmış **tanıtım amaçlı** yazılımlardır.

Ücretsiz (Freeware) Yazılım: Kullanıcıdan **ücret talep etmeden** internet aracılığıyla dağıtılan yazılımlar. Örneğin; **Skype, Winrar** gibi

Paylaşılan (Shareware) Yazılım: Tanıtım amaçlı **bir süreliğine (7,30 veya 90 gün) ücretsiz kullanılabilen** süre bitiminde **lisans hakları satın alınması** koşuluyla kullanılabilen yazılımlardır.

Beta Yazılım: Yeni çıkan yazılımlardaki **eksikleri ve hataları tespit etmek amacıyla** kullanılan yazılımlardır.

Kaynak:

<https://www.tech-worm.com/yazilim-ve-donanim-nedir-yazilim-ve-donanim-ornekleri/>